

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzema ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr., za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od štiritiplojne petiti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila t. j. administrativno reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vabilo na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim je naročnina potekla konec septembra, in druge narodnjake vabimo na novo naročbo našega prvega slovenskega dnevnika, „Slov. Narod“.

Prijatelje našega narodnega dela, prijatelje svobode in slovenstva pa še posebno prosimo, naj naš list širijo s tem, da nam vsak vsaj enega novega naročnika pridobi. To je nam in naši stvari tembolj treba, ker se od znane strani s fanatizmom proti našemu listu agitira, kjer se le more.

Volilcem mest in trgov Novomesto, Višnja gora, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Kočevje in Ribnica.

Narodni kandidat za državni zbor v dolenski mestni skupini je gosp. dr. **Žiga Bučar** v Novem mestu. Njega volite vsi! Slovenski centralni volilni odbor.

Slovenskim volilcem na Notranjskem!

Nekateri ljubljanski neodvisni meščani so postavili volilni odbor, kateri se je izrekel za kandidaturu g. dr. Razlaga v ljubljanskem mestu.

To pa naj nikakor ne moti slovenske volilce na Notranjskem. Gospod dr. Razlag je in ostane naš narodni kandidat za notranjske kmetske občine.

Narodnjaki na Notranjskem, ne dajte se motiti, volite enoglasno g. dr. Razlaga za poslanca.

Ljubljana, 1. oktobra 1873.

Slovenski centralni volilni odbor.

V Ljubljani 2. okt.

Med kandidati tako zvane ustavoverne stranke na Slovenskem sta posebno dva zanimiva, dr. Foregger, ki kandidira za mestno skupino Celje in trge in pa dr. Schaffer, ki bi v Ljubljani rad poslanec bil. Ta dva moža spadata namreč k „mlado“-nemški ali nemško-nacijonalni stranki. Tej stranki je očital Herbst sam in za njim „N. fr. Pr.“ večkrat ponovila, da škili v Prusijo in namerava vso Avstrijo, kar je ne spada pod ogersko krono, Prusiji izdati, ker nema vere v trajni obstanek Avstrije, in ker hoče, da se Nemčija protegne do Adrije.

Ob času Hohenwartovem so bili vsi ustavoverci postali nemško-nacijonalci. Javno v parlamentu so žugali, da jih vleče „magnet“ na sever, opomnimo na Granitscha in Kurando v doljno-avstrijskem zboru. In ne pozabimo Kaiserfeldovih besedi, s katerimi je rekel, da je Avstrija Nemcem svinčen podplat.

Vendar ti Nemci navadno svoje namene le ta čas povedo, kadar so v stiski, ali kadar se med soboj prepirajo. Sicer jih tajé, kakor gad noge — da po naši prislovcici govorimo. Mlado-Nemec dr. Schaffer n. pr. je skrbno varoval dotakniti se teh vprašanj. Menj previden in pameten je bil njegov sokandidat iz iste stranke, dr. Foregger, v svojem govoru v volilnem zboru ustavakov v Celji 28. septembra.

V svojem volilnem govoru je namreč izrekel, da se bo potezal v državnem zboru za samo personalno unijo Avstrije ali Cislajtanije z Oggersko, t. j. da se potrgajo vse vezi z Oggersko. A natančneje o tem kandidat nij hotel govoriti? Zakaj ne? To je jasno. Ženiral se je nekoliko pred zakonom, nekoliko pred samimi nekaterimi poštenjšimi volilci, ki so še prej in najbolj Avstrijanci, potlej še le Nemci, če ne ponemčeni Slovenci, ki nimajo v Prusiji ničesa iskati in bi očitnemu Prusijanu nekoliko glasov ne dali.

Nemško-nacijonalci v vsej svojej ustavoverni politiki ne izpuste iz oči glavnega svojega cilja. Za to, da se naša Cislajtanija odruga in Prusiji izda, je to se ve da treba, da se še zveza z Oggersko prereže, da se izgubi še zadnje sidro, ki nas od požrešne Germanije vleče. Ako se na Oggerskem glede zveze z nami gola personalna unija zagovarja, kakor to delajo levičnjaki v ogerskem zboru, je to stvar povse naravna, ker so motivi patrijotični. Pri nas je pa zagovarjanje take ideje — da rabimo ministra Beusta izraz — izdajstvo dežele (landespreisgebung), zato, ker so nagibi nemško-nacijonalni, prusofilni, pangermanski, vse, samo avstrijski ne!

In vendar so c. kr. uradniki namenjeni in bodo morda celo komandirani ljudi voliti, ki k tej stranki pripadajo, ljudi, kakor Foregger, Schaffer itd.? Je-li to res še kje mogoče kot pri nas?

Prejeli smo sledeče pismo, da ga v svojem listu objavimo:

Dragi slovenski rojaki, Črnomaljskega, Metliškega, Novomeškega, Kostanjevskega in Krškega okraja.

Dne 27. julija t. l. so na Raki v mnogobrojnem številu zbrani slovenski volilci, Novomeškega, Kostanjevskega in Krškega okraja mene proglasili za svojega kandidata v državni zbor na Dunaji. Tem menj je meni mogoče bilo prezreti tolikanj zaupanja, ker so temu sklepu tudi pristopili vli rodoljubi Bele Krajine. To je glavni uzrok in nagib, da prejmljem težavno breme kandidature.

Naj mi bode dovoljeno v kratkem povedati načela, katera me bodo vodila, ako

me izvolite za svojega poslanca v državni zbor.

Jaz bi se potegoval za vse svetinje našega zapuščenega naroda, ker sem z njim vred Slovenec in katoličan, zvest presvetlemu cesarju, vnet za omiko in duševni razvoj, kakor tudi za svobodo in vsestranski napredek v vsem dobrem in pravičnem.

Vedno mi bode na srcu duševni in materialni blagor slovenskega naroda in mile naše domovine; ker je pa slehrnemu narodu le napredovati mogoče na naravski podlagi, je želja opravičena naj bi se mi v šest deželah razkropljeni Slovenci združili v eno upravno skupino, da si ohranimo in razvijamo narodnost svojih očetov.

Skrbel bom se vso močjo za znižanje davkov in njih primrnišo razdelitev, kakor tudi za varčnost v vseh strokah državnega gospodarstva.

Da se širi koristen poduk za vse potrebe življenja, bom se potegoval za dobre šole, osnovane po duhu in terjatvah sedanjega časa, kakor jih imajo že drugi izobraženi in napredni narodi, za katerimi zaostajati bi sramotno bilo, ker je bog naš narod nadaril še z veliko bistrejim razumom, nego ga imajo nekateri narodi, ki se bahajo preširno sè svojo omiko.

Pravičen vsakemu narodu držal se bom vselej spravoljubne stranke, da po že izrečeni želji presvetlega vladarja nastane mir med vsemi narodi naše države; torej je treba take ustave, katera zagotavlja vsaki narodnosti enake pravice, da bodo vsi od nekaj v naši državi združeni narodi v prijateljski zvezi se med seboj bratovsko podpirali, ne pa eden nad drugim gospodovati hoteli.

Volilni red naj bi se pravično popravil, da bodo vsi stanovi vseh narodov primérno zastopani.

O svojem delovanju bom tudi svojim volilcem vsakokrat račun dajal, ker je poslancu vedne dotike z njimi treba, da se nobena važna reč ne prezre, ampak vsem terjatvam po mogočnosti vstreže.

Jako neugodno ali neobhodno potrebno se mi zdi, da omenim skeleče rane, katero čuti naš narod naj huje ravno zdaj o volitvah. Na preveliko veselje naših sovražnikov in na neskončno žalost vsem pravim domoljubom unele so se od nekaj časa med Slovenci razprtije, ki našo moč razdvajajo in oslabljujejo. Jaz ljubim mir povsod, posebno pa mir med brati. O vsaki priliki trudil se bom na vso moč, da se doseže v domačem taboru tako potrebna sloga in sprava po prijaznih dogovorih brez sramote in žaljenja ene ali druge stranke.

To so na kratko moje misli o državnem

poslanstvu; se svojim srčnim pozdravom Vam kličem:

Naprej! Ne udajmo se!

V Krškem 27. sept. 1873.

V. Pfeifer.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. oktobra.

Večji **dunajski** ustavoverni listi se včeraj skoro vsi pečajo s Kaiserfeldovim v „Tagespost“ priobčenim člankom, v katerem naš Blagatišek svetuje ustavovernim velikim posestnikom, naj iz sebe osnujejo ali bodo ena „prava konservativna stranka“, ki bode ustavo varovala, ker kar se zdaj konservativno imenuje, je reakeijonarno. „N. F. P.“ je vsa navdušena od teh besedij in v svojih sanjah že vidi, kako se bomo mi vsi federalisti ustavakom na milost in nemilost podali! Tudi „Deutsche Ztg.“ je zadovoljna s Kaiserfeldom, vendar obadva ta lista priliko upotrebljata drug drugemu zabavljati.

Hrvatski „Obzor“ v uvodnem članku izjavlja, da bode tudi Mažuraničevi vladi nasproti stal kot neodvisen naroden organ na svojih nogah, vlado podpiral, dokler je načelom verna, ki so jo izpostavili. — Rauchovci še vedno dalje spletkarijo proti narodnjakom.

Srbski „Pančevac“ priobčuje uradno pismo, s katerim ogerska vlada žuga onim penzioniranim oficirjem s slabimi nasledki, ki bi glasovali za srbsko narodno stranko. Torej povsod enaka ustavnost, tam in tu.

Vnanje države.

Srbskemu knezu je podelil MacMahon veliki križ reda častne legije. Sploh se je knez Milan v Parizu prisrčno in častno sprejel.

Francoski prefekt Gambetta je rekel obiskovalcem v Perigueux, da francoski narod črti „kraljestvo po božji milosti“, ki bi povostvu in plemenitašem pomagalo do gospodarjenja. Dežela, že sita provizorične vlade, hoče definitivno, trdno republiko, katero bo štela v prihodnje 144 pešpolkov, 70 kavalerijskih in 38 artilerijskih polkov. Med več prefekti je tudi finančni minister vlado opomnil, da pahne proglašanje monarhije pod Henrikom V. v nevarnost državljanske vojske.

Špansko mesto Alicante se je 28. sept. zjutraj ob šestih začelo bombardirati. Več ko 500 bomb (med temi so bile nekatere s petrolejem napolnene) se je vrglo v mesto. Mesto je zelo trpelo, več hiš je popolno podrtilih. Branilo se je mesto šest ur z junaškim pogumom. — Manifest, ki ga je levica izdala, se je takoj konfisciral, ravno tako se je barcelonski dobrovoljni polk razpustil.

Italijansko ministerstvo se bo zdaj najprvo bavilo z odporom parlamenta, in se bode nova sesija otvorila 18. ali 19. oktobra.

Turški sultan je ukazal odločiti 10000 funtov šterlingov sanitetni komisiji, da stori z njimi potrebne korake proti koleri.

Vlada **zedinjenih držav** uživa občno pohvalo. V Chicagu so tri banke plače zopet začele.

Dopisi.

Iz Ljubljane 1. okt. [Izv. dop.]

Naj se nam dovoli, da pri početku šolskega leta izpregovorimo o naši gimnaziji nekaj besedij. — Povedalo se nam je, in sami smo imeli priložnost slišati, da je gimnazijski vodja pri upisovanju dijakov za prvo šolo na vso moč otroke v nemški razred tlačil. Večkrat smo že mislili, da je vodja vsaj neutralen mož, a zdaj smo imeli priložnost prepričati se, da je popolnem vladna duša. Kakor se še velik človek njegovega godrnjanja, ki je večjidel vedno brez uzroka, kmalu naveliča, in mu že zavoljo sitnosti voljo izpol-

ni, toliko bolj se mora plašljiv otrok tega grmenja ustrašiti. Tako je ob sebi razumno, da se jih je veliko proti lastnej in proti volji staršev v nemški razred upisalo. — Ako to stvar premišljujemo, ne moremo si kaj, da damo gospodu Smoleju v imenu njegovega sovenskega rodu nekaj dobrih svetov. Ker je tako skrben za blagor svojih učencev, naj bi vprvo vzel metlo v roke in začel pometati Avgijev hlev učiteljski. Ako se ozre med svoje profesorje, videl jih bo mnogo, ki ne vedo prav, kaj bi začeli. Tako se nam čudno zdi, da še zdaj dijakom naj višjih razredov prednaša slovenščino mož, ki se na vso moč trudi, da bi v učencih zamoril vse veselje do materinega jezika, govoreč samo o molitvi in „liberalubih“, a ne meneč se, da bi se slovstvo tako razlagalo, kakor se slovstvo sploh razlaga pri omikanih narodih, in da bi se staroslovenščina — če je je sploh prej treba, predno učenci novo pisati znajo — ne prepodavala tako, da bi dijaki pri maturi morali staroslovenske črke ugibati. — Dalje naj za zgodovino vsaj na višji gimnaziji postavi takega moža, ki bo znal več, nego iz šolske knjige brati; moža, ki dijakov višjih razredov zgodovine ne bo tako izpraševal, kakor kateheti v normalnih razredih krščanski nauk izprašujejo, in ki bo vedel kaj prednašati, ako bi se znalo še kedaj primeriti, da pride šolski nadzornik in deželni predsednik k njegovi uri. Dijaki tega profesorja geografijo tako dobro znajo, da pravijo, da se Arno pri Belgradu v Savo izliva. — Dalje naj bi gospod ravnatelj nekatere profesorje opomnil, da nij nikakor „olikan“, da se dijaki, celo v višji gimnaziji z „lausbubi“ zmerjajo. Kako bo dijak sam olikan, ako se z njim surovo ravna. — Imeli bi gospodu ravnatelju več enakih rečij povedati, toda, ako že te spolni, bo storil veliko boljše, kakor da nad mladimi otroki grči, naj njemu na slavo in narodu na kvar idejo v edino zveličalne nemške razrede. Ljubljanska gimnazija nekdanj izvrstna, je že tako če dalje bolj revna, hira in hira in ako se bo dalje tako godilo, bo tudi takih dijakov manjkati začelo, ki nič ne znajo. Potem je Smolejeve slave konec!

Od Rake na Dolenjskem 30. sept.

[Izv. dopis.] Cele dve in pol strani se je v „Novicah“, katere se sedaj v lažljivi „Brenčljevi“ obleki izdajajo, dopis iz Rake čital, kateri je od konca do kraja neresničen. Dopisovalec laže ter misli s svojo lažjo sebe in svoje privržence, menda na kakšen rudečkast stol spravit. — Ali mi podpisani mislimo, ter si tudi v dolžnost štejem, ga s tem za vselej zavrniti, da mu povemo, da se je že marsikateri tako repenčil, a je padel. — Ta dopisnik si hoče z lažjo pomagati, ter nas poštenjake grdi in napada z lažjo, nevedoč, da ima laž kratke noge. — Ker dopisun nas, ki smo v krajnem šolskem svetu, napada, menda je tako kratkoviden, da misli, da, ako se njegov predsednik odpove ali odstopi, je že krajni šolski svet razpuščen. Čemu je podpredsednik? — Dopisnik pravi, da nobenega pravega šolskega sveta nij. Zopet grda laž. Raški šolski svet obstoji z ravno istih voljenih mož, iz katerih sta dva tudi srenjska svetovalca. — Dalje pravi dopisnik, da mu je za trdno znano, da odtistihmal krajni šolski svet nobene seje imel nij, pri katerem bi bil sklenil preskušnjo, dan njen

itd. To je zopet neresnica, šolski svet je imel več sej in poslednjo 24. avgusta t. l., katere zapisnik se tako glasi: „Nazoči: Franc Golobič predsednikov namestnik, Blaž Šribar ud in Jarnej Pirnat ud krajnega šol. sveta na Raki.

Dnevni red:

Na dopis slav. c. kr. okrajnega sveta v Krškem dne 19. avg. 1873 št. 233/B. Sch. R. naj se nemudoma naznani, ali bode šol. leto 1873 s šolsko veselico ali z navadno šolsko preskušnjo skleneno. — Ker se je šolska veselica že 21. junija t. l. obhajala, se je enoglasno sklenilo, da bode dne 27. avgusta od 9. do 12. ure dopoldne šolska preskušnja, h kateri naj se pismeno povabijo gospodje: Anton Tavčar, župnik, c. kr. glavvar ali predsednik okrajnega c. kr. sveta v Krškem, gosp. Viljem Pfeifer, ki je tudi ud v okrajnem c. kr. šol. svetu, g. župan Malenšek in njegov tajnik, bivši učenik mnogo let na Raki, g. Gaspar Mavrar, trgovec in posestnik na Raki. — Gospodu učitelju se naroči, naj dan preskušnje g. učeniku veronauka ustno naznani, kar tudi učitelj obljubi storiti. Ker nobeni ud nič ne predlaga se šol. seja dne 24. avgusta 1873 sklene. — Franc Golobič, predsed. namestnik. Blaž Šribar, ud. Jarnej Pirnat, ud. — Pismena povabila so se 25. avg. 1873 na imenovane osebe odposlala.

Da k tej seji gosp. župnik kot odstopivši predsednik nij bil povabljen, k temu nas je napotilo, ker se je g. župnik ravno pred nekaj časom prej izrazil, da nema nič opraviti pri šoli, in ker k nobeni seji priti nij hotel. Dopisnik pravi dalje, da je gosp. Viljem Pfeifer za „brezversko“ šolstvo ves vnet. Tudi to dokažemo, da je laž! Kar pa dopisnik o oporoki ranjega Pfeiferjevega strijca kvasi, se nam dozdeva, da on otrobe veže. Ako je na tem kaj resnice, bode gotovo na gosp. Viljem Pfeiferjevo željo c. k. sodnija to stvar dognala in izvršila, saj je za pravico postavljena. In gospod Pfeifer je nam že davnaj povedal, da bode potlej ta denar prostovoljno odštel tje, kjer bo za dobro narodno stvar kaj zaleglo. To je možato. Kar g. dopisnik v „Novicah“ od gosp. Pfeiferja govoriči, da je bil sovražnik raškega učitelja malo popred itd., moremo naravnost dopisnika zavrniti, da se je zopet debelo zlagal. — In, kaj bi bil svet rekel, ko bi se gospod učenik surovo obnašal? Tudi je dopisnik tako maloviden, da misli, da šolski otroci poslanca v državni zbor volijo, — se ve da, ker je sam otročnjak. — Drugi pot od protesta, katerega je pri tukajšnjem šol. svetu g. Anton Žgur vložil, kaj več. Sedaj se je pa že zvedelo, da je na Raki kraj. šol. svet. — Kajti 31. avgusta t. l. zahteva gospod odstopivši predsednik kr. šol. sveta na Raki, naj se na ta dan skliče seja kraj. šol. sveta, pri kateri pride protest g. učenika veronauka na dnevni red. Iz vsega se vidi pri Noviškem dopisniku iz Rake le laž in zopet laž. Ravno take neresnice od dopisnika iz Rake so se v prejšnji Noviški izjavi sredi meseca marca pisale, zatorej mi narodnjaki „Novicam“ v prihodnjich nič več ne verjamemo. Noviškemu dopisniku pa to-le svetujemo: kar te ne peče, ne gasi; ali vsak pred svojim pragom pometaj. Ostani pri svojem kopitu. — In ako nas bode še kaj več osobno napadal, bodemo siljeni ga pred sodnijo klicati. — K sklepu pa še to: Naš poslanec v državni

zbor je naš vseskozi čislani gospod Viljem Pfeifer, njega bomo volili.

Franc Golobič, Blaž Šribar,
namestnik predsednika ud šol. sveta.
Fr. Hrastnik. † Janez Šribar.

Iz Mokronoga 30. sept. [Izv. dop.] Radovedni smo brali zadnji dopis „iz mokronoške doline“, pa prebravši ga, nijsmo bili vsi narodnjaki z dopisnikom ene misli. Dopisnik govori od nekega narodnjaka itd. Da, to je prav! Saj je res mnogo mož, ki so učeni in omikani, pa ne store nič za narod in mej temi je še celo neki bivši poslanec naš. — Ne strinjamo se pa z dopisnikom, kar piše on od našega vrlega učitelja, g. Potokarja. On je mož, mnogozaslužen učitelj in ponos Mokronožanov. On je že okolo 40 let v M. in je vedno svojo dolžnost kot učitelj dobro in vestno spolnoval.

Denes se je pričela vinska trgateg. Vsem vinskim bratcem pa naznanjam, da bo letos malo vina, pa če bog da — bode dobro. Močno bode gotovo, jih že meče ob tla — tako zvani podberin.

27. sept. je bilo v Krškem glasovanje, kje da bi se napravila štirirazredna meščanska šola. Tukaj so se skazali posebno može gg. Penca, župan, Slatner, Veibl in Zajec Tone, posestnik na Bistrici, ki so se prav potegovali, da bi dobili štirirazredno šolo v Mokronog. O volitvah kmalu kaj pišem. (Nam ustrezete. Ur.)

Iz Brega na Primorskem 27. sept. [Izv. dop.] Letošnja bratev ali trgateg pri nas je končana. Bila nam je prav neugodna, grozdja je bilo malo, ker nam ga je spomladanski mraz vzel, in meseca aprila je bila sodra, i meseca julija pa toča. Kar je temu nesrečnemu vremenu grozdja ostalo, še to je bolezen uničila, tako da je trgateg v enem dnevu bila končana. Le nekateri kmetje, ki so dobro žveplali, imeli so srednjo tergatev in obilno dobrega vina. Cena grozdja je bila velika, funt belega grozdja po 9 i do 13 novcev. Črno grozdji funt po 10 in do 20 novcev. Vino, belo, vedro po 10 i do 15 gold. Črno od 15 i do 20 gl. Veliko kmetov je, kateri nijsmo ne enega bokala vina na svojih vinogradih dobili. Poljskih pridelkov je to leto prav malo. Žita, ječmena in turšice je letos srednje. Od fižola še semena nijsmo dobili, repe in zelja ne bo nič. Sena je bilo dosti, krompirja prav malo. Otave je dobra setev ali teška sprava. — Kaj bodo ubogi kmetje to prihodnjo zimo delali, ker ne bo ne jesti ne piti, ni novcev za nesrečne dolgove plačati. „Pravica“ terja gruntne davke in ne vpraša ubogega kmeta, kje boš vzel denar za plačat stare i nove dolgove. Duhovni terjajo svoje zasluženno plačilo od kmeta, ki mora celo leto od jutra do večera se na soncu peči in zemljo obdelovati, pride pa huda ura in mu vse veselje vzame, tako da vse njegovo delo je zastonj. Pa bi nič ne rekli, ali še zaničujejo in za brezbožnike nas imajo tiste, kateri „Sl. Narod“ in „Tednik“ čitamo, in nas za hrbtno obirajo in obrekujejo. Zakaj to, duhovni gospodje, to nij lepo!

Iz Petersburga 24. sept. [Izv. dop.] 11. septembra so obhajali v Tuli slovesno blagoslovljenje nove državne puškarnice, pre naredbo, katera je veljala 3.000.000 rubljev. Zvečer je bila velika, lepa razsvečava; kakih 10.000 plinovitih plamen je gorelo okrog

zavoda. (Tulska plinarnica rabi izključivo ruski premog.)

„Ruski Mir“, ki je v finančnih zadevah zmirom dobro podučen, prinaša nadrobne date o davkih od nepremaknine v mestih in trgih, ki jih leta 1874 pričakujejo iz raznih gubernij. Iz množice gubernij naštejemo samo nekatere: Petrograška guber. plača 354.960 rubljev, moskovska 192.550 rub., hersonska 111.070 rub., jekaterinoslavska 80.060 rub., kijevska 83.330 rub., besarabska 65.500 r., volijuska 57.580 rub. Te gubernije dajo naj večje dohodke; omenim še kovensko 23500 rub., vilensko 29.070 rub. i pskovsko 13.600 rubljev.

Ravno tisti list razglasa preudarek stroškov, ki jih bode 1874. leta država imela za duhovščino ptujih konfesij: na luteransko i reformirano duhovščino pride 106.130 rub., na armensko-gregorijansko 18.801 rub., na mohamedansko 9561 rub., na rimsko-katoliško pa 1.582.931 rub. V Aleksandrovska (na Dnjepru) so pred kratkim dobili novo „dumo“ (mestno gospodsko.) Nekega dne se več meščanov pogovarja na glavnem trgu, — kar nekdo iz dežele k njim stopi ter vpraša: „No, kaj pa vaša nova дума?“ — Odgovor: „Nova дума? — hm, davke povišuje!“ — „Tedad je zdaj hujše za vas?“ — „O ne, batjenka, — lajšje!“ — „Kako pa to — pri pomnoženih davkih?“ — „Aj vidiš, otec moj, — ko so malo jemali, smo plačevali, dasiravno teško — pa plačevali smo. Zdad pa, ko nam bog ve koliko nakladajo, smo v zadregi sklenili, da ničesar ne plačamo. Vidiš batjuška, zavoljo tega je zdaj lajšje.“ — To nij bosa smešnica, temuč gola resnica!

„Moskavskija Vedomosti“ so zvedele, da je v proračunu stroškov in dohodkov ministerstva narodnega izobraževanja za 1874. l. naukazano 10.000 rubljev iz števila slovenskih štipendijatov. Štipendijati dobivajo zdaj po 50 rub. na mesec. —

Znani ruski naravoslovec Aleksij Fedšenko je na Montblanku smrt storil. Natančne okoliščine te nesreče še nijsmo znane. —

Gospod Viskovatov, urednik „Ruskega Mira“, je baje poklican v Derpt za profesorja na tamošnji univerzi, in se je zavoljo tega odpovedal redakciji omenjenega lista. Kdo da bode njegov prejemnik se še ne ve.

Iz Ufe poročajo, da so 23. avgusta tje-kaj prišli zemljemerji, ki jih je bilo odposlalo ministerstvo komunikacije, da preiščejo teren za sledeče železnice: a) iz Alaira na Buinsk do Spaska, s prehodom čez Volgo pri Tetjuši, in od Kazani čez Volgo do ustja reke Šumbut; 2. od tod na Mamadiš in Jelabugo do reke Iž; 3. od reke Iž do Nikolo-Berezovskega pristanišča (pri reki Kama); 4. od Spaska do Ufe, in od Spaska na Čistopolj in Menselinsk do ravno tistega pristanišča; 5. od Ufe na Zlatoust do Čeljab, in od Čeljab do Jekaterinburga.

„Ruski Mir“ vé povedati, da se je oboroženje vojakov zapadne Sibirije s puškami novega sistema, ki se je začelo v zadnjem februarju, kljub slabega stanja potov dovršilo do 10. julija. Zdad so vse čete tega velikanskega vojaštva, razen lokalnih in štabnih, z novimi puškami orožene. Vaje z novim orožjem so se že začele.

Domače stvari.

— („Zora“) se zavoljo preobloženja z nujnimi deli v mariborski „Narodni tiskarni“

zakasni za nekoliko dnij in gg. naročniki se najljubneje prosijo, naj potrpe.

— (O ljubljanskem škofu,) gosp. Vidmarji smo v številki 224. „Slov. Nar.“ po nemških listih posneli, da je prišel zavoljo sebičnega pustošenja škofijskih gozdov v Gornjem gradu na Štajerskem s policijo v konflikt. Zvedamo zdaj, da ne le prej, ko je škof bil, je samopridno gozde sekal, nego tudi zdaj, ko nij več škof, je prejel še 10.000 gold. za drva. — Država bo morala pač paziti, ker mogoče je, da tudi tu le škofulja Urška gospodari. Postave so pa za vse tu, za velike in male —.

— (41 duhovnov) na Kranjskem je vzelo tiste groše (vkup 8500 gold.) od ministra Stremayra za korektno (t. j. ustavoverno) državljansko obnašanje. Skušali bomo imena izvedeti. Gotovo so največ tisti med izvoljenimi, ki so največji fanatiki in agitatorji proti nam.

— (Dr. Bleiweis) je zopet pol „Novic“ napolnil s samo polemiko, kjer sebe hvali in po nas bije. A škoda prostora, zdaj so važnejši časi, kakor z listom polemizirati, ki je od 2500 naročnikov pal na žalostnih 730.

— (Za Dolenjce), kateri so bili po toči poškodovani, je dozda, vsled uradnega izkaza v „L. Z.“ došlo 7877 goldinarjev podpore, katera ima razdeliti deželna vlada za Kranjsko.

— (Rojanska čitalnica) prične 12. oktobra t. l. svojo glediščno dobo, h katerej prav uljudno vabi vse čestite ude in rodoljube. Predstavljaljo se bode omenjenega dne: „Rodoljubja zmaga“, dvogovor iz Šilerja, in „Uskok“, šaloigra v enem dejanji. Po predstavi ples. Nendje plačajo 30 kr. vstopnine.

— (Na Goriškem) so se volitve volilnih mož že začele, dasi so bile še le na 9. t. m. napovedane.

— (Gosp. Glovacki), dosedanji učitelj na slovenski preparandiji v Gorici, je dobil poziv na graško državno gimnazijo.

— (Pogorela) je vas Mala Loka pri Ribnici na Dolenjskem 26. sept. Zgorelo je 9 hiš in 16 družih gospodarskih poslopij. Škoda je velika, ceni se na 19.000 gld.

— („Görzer Zeitung“), Bismarkov pijonir na slovenskem Primorju — je poginila. Predvčeranjem je zadnji list izšel. Tla temu organu nijsmo bila ugodna, umrl je na sušici.

— („Valentin Stanič.“) Tako se imenuje v posebni, 51 strani debeli knjižici iz vrle goriške „Soče“ ponatisnjeni listek, katerega je spisal tudi našim čitateljem znani Paulus. V I. delu v životopisu, nam pisatelj pripoveduje mnogo jako zanimivih črtic iz življenja blagega rodo- in človekoljuba, zaslužnega slovenskega pisatelja, goriškega korarja Valentina Staniča; v II. delu pa našteva in presoja njegove mnoge spise. Knjižica, ki je prav dobro pisana, nam podaje interesanten donesek k zgodovini, kako se je po Staničevem prizadevanji začel buditi in svojih pravic zavedati do Staničevih časov popolnem zanemarjeni slovenski narod na Goriškem. Priporočamo jo svojim čitateljem. Dobiva se pri Paternolli-ju in Wokulatu v Gorici, pa pri Giontini-ju in Lercher-ju v Ljubljani po 30 kr. zvezek.

